

Čuvajte morskog čovika!

Sredozemna medvjedica nedavno viđena kod Cresa najvjerojatnije je doplivala iz Jonskog mora. Hoće li se ikad opet nastaniti u Jadranu - ovisi o ljudima

Nekad rasprostranjena po svim otocima našeg mora, sredozemna medvjedica (*Monachus monachus*) sad se jedva ponekad viđa na prostoru od vrha Istre do Dugog otoka. Riječ je, čini se, o samo jednoj jedinki, koja je doplivala iz Jonskog mora, gdje se nalazi posljednja mediteranska kolonija od oko 400 jedinki.

Od tri vrste "monk seala", toplokrvnih tuljana, jedne - karipske - nema već više od pola stoljeća, a druge dvije - havajska i sredozemna medvjedica - opasno su ugrožene. Nadajmo se

da viđenje ove predivne životinje, koje se zbilo nedavno kod otoka Cresa, neće biti jedno od posljednjih i da će sredozemna medvjedica ili, pučki rečeno, "morski čovik", i dalje ne samo zalaziti u Jadran nego se i ponovo nastaniti u njemu. Ali za to će trebati mnogo truda, i ostavljanje na miru samotnih pješčanih zalova koje su medvjedici potrebne za razmnožavanje. Drugih neprijatelja osim čovjeka te životinje s vrha hranidbenog lanca, sjajni lovci koji ne biraju hranu, nemaju; ako izumru, nemamo koga drugog kriviti osim nas samih. (mf/VLM)

Rađaju se u jesen

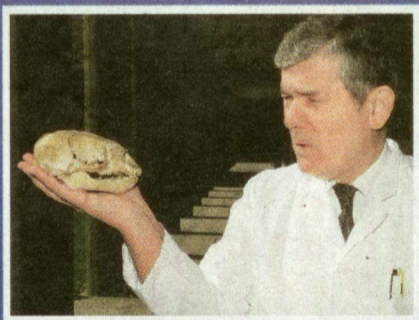
Sredozemne medvjedice rađaju se sa oko 80 cm dužine, a kad odrastu, mogu doseći dužinu oko 2,40 do 3,5 metra. Težiti mogu 320, čak i 400 kilograma. Ženke su nešto manje i lakše. Mužjacima je krzno crno, a ženkama smeđe do tamno sivo. Trbuh im je svijetli, u mužjaka gotovo bijel. Mladunci se rađaju u jesen, a u vodu ulaze u dobi od dva tjedna. Majke ih doje do 18 tjedana. Žive u špiljama.

Žive do 20 godina

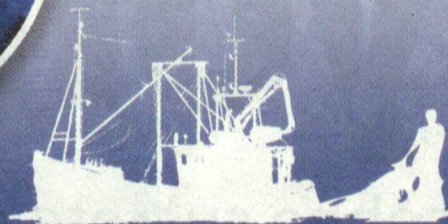
Spolno zreli postaju u dobi od četiri godine, a očekivan životni vijek im je više od 20 godina.

Svake druge godine...

Skotna ženka traži skriveni žal, najčešće u špilji s podmorskim ulazom, za rađanje i podizanje mladih; do 18. stoljeća medvjedice su se kotile na otvorenim plažama, ali čovjek ih je otjerao u skrivanje. Rađaju svake druge godine, najčešće u jesen, a mlado se rađa s gustom, čupavom smeđom dlakom, najkraćom od svih sisavaca, i vrlo je bučno. Treba mu nekoliko tjedana da nauči plivati i bešumno izranjati. Mortalitet mladunaca je i do 50 posto. Osim bolesti na koje nisu imune i nedostatka mirnih mjesta za razmnožavanje, medvjedice su ugrožene i zbog malog broja jedinki, čime su i manje šanse za susret mužjaka i ženke koji bi doveo do parenja.

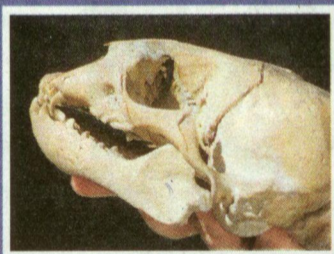

Pokojni dr. Hrvoje Gomerčić s lubanjom morskog čovika koja se čuva u Zagrebu

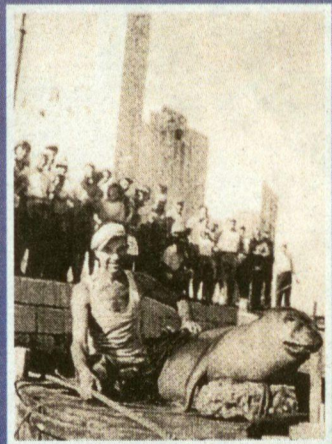

Područja hrvatske obale na kojima je viđena sredozemna medvjedica

- 2010.
- 2009.
- 2008.
- 2007.
- 2006.
- 2005.
- 2004.
- pronađena mrtva jedinka 2008.

Lubanja sredozemne medvjedice

Reprodukcija iz 1930.

100.000 kuna

kazna je u Hrvatskoj za ubijanje sredozemne medvjedice

Čovjek - najveći neprijatelj

Sredozemne medvjedice ribarima su trgale mreže i otimale im ribu i stoga su ih često ubijali. Za razliku od havajske medvjedice, čiju populaciju ugrožavaju tigrasti morski psi i galapagoske psine, sredozemna medvjedica nema drugih neprijatelja osim čovjeka.

Može je čovjek i zaraziti

Kako kaže biolog Tomislav Gomerčić, psine koje zalutaju u Egej i Jadran nisu sklone napasti tog krupnog, vještog plivača s jakim zvjerskim čeljustima. Čovjek, pak, kontaktima može sredozemnoj medvjedici prenijeti i zaraze na koje ti morski sisavci nisu imuni. Turisti smetaju medvjedicama dolaskom na osamljena mjesta gdje bi one mogle radati i podizati mlade.

Težina do: **400 kg**

Sredozemne medvjedice pojedu **3 kg**

hrane dnevno a hrane se ribom i školjkašima, primarno glavonošcima

Mogu doseći **3,4 m** u dužinu

Izvori: Tomislav Gomerčić wikipedia.org

